آستانه‌های مازندران

بقلم : محمدتقی دانش‌پژوه

آستانه‌ها ومزارها وتکایا وبقاع مقدس که مورد توجه‌تودهٔ مردم است گذشته از واقعیت تاریخی آن درهرسرزمینی که باشد جلوه گاه مظاهر مذهبی و مدنی مردم است واگر درآن آثار بازمانده واسناد مربوط بآنها دقت نظری شود چه‌بسا ازحقایق تاریخ روشن گردد .

در سرزمین ایرانشهر هم در بسیاری ازشهر ودیها بلکه بسیاری ازنقاط دوردست به‌اینگونه مقدسات که بصورت‌ساختمان خشت وآجر وسنگ وگل وچوب یابساخت یك تخته سنگ یا تنها یك درخت دیده میشود برمیخوریم وهنوز کتابی مدون‌در بارهٔ آنها نداریم‌خوشبختانه چندتن ازدوستان دانشمندم‌بانگیزهٔ انجمن آثار ملی دست باین‌کار مهم زده‌اند وبسیاری از مطالب تاریك‌تاریخ‌ایران‌را با آن‌روشن‌ساخته‌وبدقایقی‌برخورده‌ومیخورند امید که هرچه زودتر کار آنها بانجام رسد واثر محققانه‌آنان نشرشود وسندی برای پژوهندگان و محققان تاریخ گردد .

نگارندهٔ سطوردرباره سه‌مزار زاد وبوم‌خوددرتبرستان: آستان درویش تاج‌الدین‌ولی درنیاك وبقعهٔ سلطان زیرنده شیخ شهاب‌الدین سهروردی و پدرش سلطان احمد و سلطان حاجی در روستای دلای دلارستاق لاریجان و آستانه امامزاده ابراهیم لله‌پرچین‌آمل مختصری‌پژوهش کردم ومقداری‌از اسناد مربوط بآنها را خواندم و چندکتیبه‌وکاشی‌آنها را دیدم و نکاتی برایم روشن گشت .

درتابستان گذشته دوست گرامیم آقای مهدی میرمیرانی‌با کمال گشاده رویی و لطف و مهربانی چندین طغرا از اسناد خانوادگی خودرادر دسترس نگارنده گذارده واجازه فرمود که ازروی‌آنها برای خودم عکس‌بردارم .

درمیان آنها به‌طوماری برخوردم که نظرم را جلب‌کرد. دراین طومار ۸۳ مزار وتکیه یادشده ومتولی ومستمری نقدی وجنسی که ازدربار برای‌آنها گرفته میشده درآن نوشته‌است . افسوس که‌بامرور زمان قدری ازآغاز و انجام این طومار پاره شده ورفته است وتاریخ‌آن راندانستم وبایستی از دربار صفوی صادر ودر سدهٔ یازدهم نوشته شده باشد ودستور کار شیخ‌الاسلام وناظروظایف وموقوفات‌است.نظیر این‌طومار دراسنادنیاك(چاپ شده درنشریهٔ کتابخانه مرکزی دانشگاه‌مجلد۴) می‌بینیم ولی نه باین تفصیل . شگفت اینجاست که مزار امام زاده عبدالعظیم ری نیز درجزو این طومارآمده و پیداست که سروکار اینجا هم باشیخ‌الاسلام‌مازندران‌بوده است . من دراینجا درپای صفحات به‌چند مزاری که دراسناد نیاك هم نام‌برده شده اشارت‌کردم . این‌طومار چنانکه تصویرآن رامی‌بینیم بخط شکسته وسیاق‌است و من با کمك دو دوست و همکار گرامیم در کتابخانه مرکزی دانشگاه آقایان سیدیحیی نیاکی ومحمدشیروانی توانستم ارقام سیاقی آن را بخوانم و عکس این طومار را هم بچاپ رساندم تااگر ما درخواندن‌آن اشتباه‌کرده‌ایم خوانندگان گرامی‌مارا راهبری‌فرمایندوعبارات صحیح‌را بوسیله‌همین‌مجله بمابیاموزند وسپاسگزارمان سازند .

این طومار چنانکه یادکرده‌ام تاریخ ندارد ولی باید از دربار صفوی و از سدهٔ یازدهم باشد و چون از خاندان آقای میرمیرانی بوده و این خاندان‌سمت شیخ‌الاسلام وناظر وظایف‌را چند مدتی داشته‌اند و ایشان از سادات نیاك هستند و مزار درویش تاج‌الدین‌حسن ولی درآنجا است و متولیان این مزار هم‌بگواهی اسنادی که هست‌نظارت موقوفات داشته‌اند پس‌میتوان گفت که این‌طومار از طرف دیوان ودربار برای‌ناظرموقوفات ومزارهای مازندران نوشته شده‌تاکارنامه‌ای برای اوباشد .

ازاسنادی که‌درمزارنیاك محفوظ‌است وسندهای‌خانوادگی آقای میرمیرانی به‌لقبهای ناظر موقوفات و ناظر وظایف اهالی وشیخ‌الاسلام وملاباشی‌وریش سفید ورئیس ومیرچه وسیف‌السادات برمیخوریم واینك به‌چندتن از دارندگان‌این‌سمتها که‌این‌طومار باید خطاب بامثال آنان باشد اشارت میکنم :

۱ ـ درویش سید میرزا علی که در ۱۰٦۸ و ۱۰۹٦ و ۱۱۰۲ متولی وثاقه سرای یااطاق سرای‌مزار وآستانه‌قطب‌العارفین درویش تاج‌الدین امیرسیدحسن ولی درنیاك لاریجان بوده وفرمان نظارت موقوفات این‌آستانه را داشته‌است (اسناد آستانه درویش تاج‌الدین حسن ولی ص ۹ و۱۰ و۱۰۵۹)

۲ ـ سید میرمحمدزمان فرزند میرعبداللطیف حسینی لاریجانی که متولی آستانهٔ حایریه و مزار سید شرف‌الدین معدی کرب‌دربندپی‌ومتولی‌تکیهٔ سیدحسن (همان‌آستانه درویش

تاج‌الدین حسن ولی) در۱۱۰۲ بوده‌ودر ۱۱۳۰ یااندکی پیش ازآن درگذشته است . نظارت موقوفات هم با او بوده وتولیت آستانه امامزاده‌ابراهیم لله پرچین آمل را در ۱۱۱۰ نیزداشته است . دوفرمان مستمری در ۱۱۱۷ بنام اوصادرگشته است . (همان اسناد ص۹ و۹۷ و۱۰۱ و ۱۰۹ و۱۱۱ و۱۱۹)

۳ ـ میرزا محمد باقر شیخ‌الاسلام که‌درسندمورخ۱۱۹۱ ازاو یاد میشود .

۴ ـ میرمحمدحسین شیخ‌الاسلام که وصیت نامه‌ای از او دیده شده دارای سجل به‌مهر مورخ ۱۱۸۷ و۱۲۱۱ و۱۲۲۲ .

۵ ـ آقا میرزا سید عبدالغنی حسنی لاریجانی ملا باشی که در۱۲۳۵ورجب۱۲۳۸ و۱۲۶۲ فرمان‌مستمری داشته‌است.

۶ ـ حاجی سیدابوالقاسم معلم زادهٔ نیاکی لاریجانی که از طرف‌دربار درمحرم ۱۲۴۹ ریش سفید ورئیس سادات نیاك میشود وبدرجهٔ شیخ‌الاسلام‌لاریجانی وناظر وظایف اهالی آنجا میرسد وفرمانهایی ازدربار درسالهای ۱۲۳۷ و۱۲۵۰و۱۲۵۱ و۱۲۵۲ و۱۲۶۰ و۱۲۶۴ و۱۲۶۵ بنام او صدور می‌یابد و از خزانهٔ دولت خلعت و مستمری میگیرد . فرمان میری نیاك او مورخ محرم ۱۲۵۰ وفرمان شیخ‌الاسلامی ونظارت موقوفات‌او مورخ‌رجب ۱۲۶۵ استوفرمان مستمری وخلعت اومورخ‌محرم ۱۲۵۱ و ۱۲۶۰ و ۱۲۶۵ ، این فرمانها از ناصرالدین شاه ومحمدشاه‌است، سندی‌راجع‌به‌اموال «میرمیران مرحوم» مورخ ۱۳۲۴ دیده شده‌که شاید مربوط باو باشد .

۷ ـ آقا سیدحسین پسر همین میرمیران که‌در ۱۲۷۶ پس‌از مرگ پدر بجای پدر می‌نشیند و فرمانی هم بنام او در ۱۲۸۲ صدورمی‌یابد. او درزمان تحصیل علم‌بسال۱۲۴۹ فرمان مستمری ازدربار میگیرد .

۸ـ سیدمهدی‌که در۱۲۹۹لقب میرچه باوداده‌شده‌است.

۹ ـ میرزا سیدعبدالله سیف السادات که مستمری داشته ودر نامه‌های مورخ ۱۳۰۵ و۱۳۰۶و۱۳۰۷ ازاویاد شده‌است.

اینك‌متن‌سندآستانه‌های مازندران

۱ ـ ... **به‌لله پرچین واقع دربلدهٔ آمل**[1] که به‌تولیت‌میررضی مقرراست‌ازقرار خطاب : ۱۶تومان ، ۲۴۲۷ وسه چارك ودو سیر ونیم (یك چهارم چارك) ۲۴۲۷ تومان و۶۵۰۰ دینار.

شلتوکزار ۱۳۷ جریب فی ۱/۱۰۰ (یك‌قران وصددینار یا ۲۲ شاهی) تلیوار ۲۰ ارش وسه وجب (؟) فی ۱۸۳ دینار وشش‌پول (دوپول یك شاهی‌است) شلتوکهرازه‌پی : شلتوك ۹۹ جریب ... ، تلیوار ۲۰ ارش ... موسی ده . . . نقدی . . . ۶۱۶ جریب .

۲ ـ ... که به‌تولیت درو[یش] ... مازندران ... : سه جریب ... سه‌قران وسیصد دینار .

۳ ـ مزار کثیرالانوار شیخ **بابوکیا** علیه‌الرحمة واقع در **سوادکوه** به‌تولیت **درویش صادق** مقرر است به موجب خطاب: ازبابت **سوادکوه** ۱۰۴۰ واین فی۲۰ دینار،۲۱قران ... از بابت پنجگاه ۲۱ جریب نیم هو فی ششصددینار (سه‌عباسی) دوازده قران وششصددینار.

... ازبابت سواد کوه : ۶۴ جریب قفیزفی ۲۰۰ دینار (یك عباسی) ، ۱۲ قران ۸۴۰دینار

۴ ـ مزارکثیرالانوار امام زاده واجب‌التعظیم والتکریم **شاهزاده‌پادشاه** امیرعلیه‌التحیةوالثناء واقع دربلوك **بندپی** که به‌تولیت **درویش سهراب** مقرر است به‌موجب خطاب از بابت مالیهٔیك جریب زمین شلتوکزار واقع دربندپی .

بیست و دو جریب . بیست وچهار قران و دویست دینار (یك‌عباسی)

۵ ـ مزار کثیرالانوار امامزاده واجب‌التعظیم‌والتکریم امامزاده**بابوکیا** واقع درقریه**کرچ کلاالکاء نور** که‌به‌تولیت **میربیك**ولد **میرمیران** مقرر است‌ازقراررقم مطاع‌وخطاب‌از بابت مالیهٔ وقفی‌**بوته‌دده‌میان رودنور** : شش‌تومان ودویست وپنجاه دینار ، مالیات پانزده قران وهفتصد وبیست‌دینار،قیمت مزبور چهارصد قران وپانصدوسی‌دینار

۶ ـ مزار کثیرالانوار امامزاده واجب‌التعظیم‌والتکریم امامزاده **جعفر** علیه‌التحیة والثناء واقع‌در بلوك**بنسه(؟)** که بتولیت **سیدنورالله**مقرر است بموجب خطاب :

شلتوکزار اربابی پنج جریب ، پنجقران و پانصد دینار (پنجهزار ودهشاهی) ،

تلیوار اربابی شش ارش ، یکقران وصددینار

۷ ـ مزارکثیرالانوار امامزاده واجب‌التعظیم والتکریم امامزاده **حمزه** علیه‌التحیة والثناء واقع در **مسکاباد** که [به‌تولیت]درویش **مرد**مقرراست به‌موجب خطاب ازبابت مالیه پانزده جریب زمین وبیست‌وپنج‌ارش‌تلیوار وچرخ فلکهٔ‌اربابی: بیست ودو قران ونهصد وبیست‌وپنجدینار .

۸ـ مزارکثیرالانوار امامزاده واجب التعظیم والتکریم امامزاده**حارث**علیه‌التحیةوالثناءواقع‌در**گرمرودپی**که‌به‌تولیت **ملاشاه‌میر**مقرراست‌به‌موجب‌خطاب ازبابت‌مالیهٔ‌پانزده‌جریب زمین شلتوکزار و شش ارش تلیوار اربابی و یك چرخ فلکه : دوتومان وهفتصد دینار.

۹ ـ مزار کثیرالانوار امامزادهٔ واجب‌التعظیم والتکریم امامزاده **حسن‌عسکری** علیه‌التحیة والثناء که به‌تولیت مولانا **حسن‌جان** مقرراست‌به‌موجب:هشت‌هزار.

۱۰ ـ مزارکثیرالانوار امامزاده‌واجب‌التعظیم والتکریم امامزاده**حسن‌علی** علیه‌التحیةوالثناء که‌به‌تولیت**درویش خداداد** مقرراست‌به‌موجب خطاب‌ازبابت مالیه‌چهارجریب‌زمین‌شلتوکزار اربابی : چهارقران وچهارصددینار (چهارهزار ودوعباسی)

۱۱ ـ مزارکثیرالانوار امامزاده واجب‌التعظیم والتکریم امامزاده **شاه حمزه رضا** علیه‌التحیة والثناء واقع در بلوك **دشت سر** که به‌تولیت **سید اجل** و و رثهٔ **سیدعلی** مقرر است به‌موجب خطاب از بابت‌مالیه یکصدوهفت جریب : سیزده‌تومان ویکقران وپانصد وهشتادونه‌دینار .

شلتوکزار اربابی : یکصد و هفده جریب و نه قفیز ، فی‌یکقران وصددینار: دوازده تومان ونه‌قران و هفتصد و پنجاه وشش‌دینار

تلیوار اربابی : ده ارش فی صدوهشتاد وسه دینار وشش

پول (سه‌شاهی) یکهزار وهشتصد وسی‌وسه‌دینار وشش‌پول .

۱۲ ــ مزار کثیرالانوار امامزاده واجب‌التعظیم‌والتکریم امامزاده **حسین‌رضا** علیه‌التحیة‌والثناءواقع‌دربلوك **کینخواران** که‌به‌تولیت ملامیرزا مقرر است به‌موجب‌خطاب :

شلتوکزار دیوانی: ۳جریب ، نقد: سه‌قران‌ونهصددینار، برنج نه‌رطل ، نقد چهارقران وسیصد وشصت‌دینار،

تلیوار اربابی : دو ارش ونیم : چهارصد وشصت دینار ، برنج نه‌رطل.

۱۳ ــ مزار کثیرالانوار امامزاده واجب‌التعظیم‌والتکریم امامزاده **حسین‌کاظم** علیه‌التحیة والثناء که بموجب خطاب به‌تولیت**سیدمرتضی**مقرر است :

شلتوکزار دیوانی : سه جریب ، نقد . سه هزار و نهصد دینار ، برنج نه‌رطل

تلیواردیوانی :ابریشم ۳۶ سیر ، ششصددینار (سه‌عباسی) جمع‌نقد ۴ قران ودهشاهی برنج ۹رطل .

۱۴ ــ مزار کثیرالانوار امامزاده واجب‌التعظیم‌والتکریم امامزاده**رضاکیان سلطان** علیه‌التحیةوالثناءواقع در**ناتل الگاء نور** که به‌موجب مثال لازم‌الامتثال شیخ‌علی‌کیا وغیره مقرراست ازبابت مالوجهات قریهٔ ناتل ، دوتومان وهفتصد وهفتاد دینار.

۱۵ ــ مزار کثیرالانوار امامزاده واجب‌التعظیم‌والتکریم امامزاده **روح‌الله**علیه التحیة والثناء واقع در بالا تیجن[2] که بموجب‌خطاب به‌تولیت **ملازین‌العابدین** سرهنگ بالاتیجنی مقرر است .

شلتوکزار اربابی هفت جریب فی یکقران و صد دینار ، هفتهزار وهفتصد دینار .

تلیوار اربابی یازده‌ارش ، دوهزار وپانزده دینار .

۱۶ ــ مزار کثیرالانوار امامزاده واجب‌التعظیم‌والتکریم امامزاده **زید**وغیره که‌به‌تولیت‌درویش اسمعیل‌بابلکناری[مقرر است] به‌موجب خطاب : پنجهزار ودویست وشصت‌وشش‌دینار[3]

۱۷ــمزارامامزاده‌واجب‌التعظیم‌والتکریم‌امامزاده**زید** که به‌تولیت درویش اسمعیل مقرر است از بابت شلتوك زار اربابی پنج‌جریب، دوقران ودویست‌دینار (یك‌عباسی)

مزارامامزاده**عبدالله**[4] ازبابت‌هشت ارشی تلیواراربابی ویك‌چرخ فلکهٔ اربابی واقع [در] بابلکنار : سه‌هزار و شصت وشش‌دینار

۱۸ ــ مزار کثیرالانوار امامزاده واجب‌التعظیم‌والتکریم امامزاده **ذکریا** واقع در **واسکس‌علی‌آباد** که به‌موجب خطاب به‌تولیت **سیدمحمدی** مقرر است : دوازده‌هزار ودویست وشصت وشش دینار

شلتوك زار اربابی هشت جریب فی یکقران وصددینار ، هشت‌هزار وهشتصددینار (چهارعباسی)

تلیوار اربابی هشت‌ارش یکقران وچهارصد وسی‌دیناریك پول،فلکه اربابی‌چرخ، ابریشم چهارده‌سیر وسه‌چهارم(دوازده مثقال) دو قران وصد دینار

۱۹ــ مزارکثیرالانوار امامزادهٔ واجب‌التعظیم والتکریم امامزاده**سلطان‌محمدکیا** و **میرصالحی** واقع در قریهٔ **صالحان** من **اعمال کجور** که به‌تولیت**شیخ‌احمد** و **شیخ‌محمد**مقرر است به‌موجب خطاب از بابت مالیه شلتوك زار و تلیوار اربابی جملتان‌پنج تومان‌شش‌هزار ودویست‌وششصدوشش‌دینار

۲۰ ــ مزار کثیرالانوارامامزاده واجب‌التعظیم والتکریم امامزاده **سلطان محمد** علیه‌التحیة والثناء واقع در**ساری‌رودپی** که‌به‌تولیت **سیداشرف** مقرر است به‌موجب خطاب : نقد، ۱۱ قران وصد دینار ، برنج هیجده رطل

ازبابت شلتوکزار دیوانی تج‌رودپی . شش‌جریب ، نقد، هفت‌قران وهشتصد دینار (چهارعباسی) برنج هیجده رطل ،

ازبابت‌راسته‌بازار ساری : سه‌قران‌وسیصددینار

۲۱ ــ مزار کثیرالانوار امامزاده واجب‌التعظیم‌والتکریم امامزاده **شمس آل‌رسول** علیه‌التحیة والثناء از قرار خطاب به‌تولیت‌مولانا **علی‌حامل آملی**مقرراست ازبابت‌شلتوکزار اربابی قریهٔ **حاجی‌کلا** توابع **دابوی** کوچك بیست جریب وچهار قفیز فی‌یك‌قران وصددینار ، بیست‌ودوقران وچهارصدوچهل‌دینار

۲۲ ــمزار کثیرالانوار امامزاده،واجب‌التعظیم والتکریم امامزاده **شاه‌دربار**[5] واقع‌در **کاله‌میانرود** که به‌موجب‌خطاب مولانا **میرزاحسین ابررودی** مقرر است : شلتوکزاردیوانی سه‌جریب ، نقد سه‌قران وپانصدوهفتاد دینار ، برنج نه رطل

۲۳ ــ مزار کثیرالانوار امامزاده واجب‌التعظیم‌والتکریم امامزاده **شاه‌عبدالله** علیه‌التحیةوالثناء واقع در**جلال‌ازرك** که‌به‌تولیت **درویش‌محمدخورشته**مقرر است به‌موجب‌خطاب شلتوك زار اربابی شش جریب فی یك قران و یکصد دینار، یازده قران .

۲۴ ــمزار کثیرالانوار**سیدمشرف‌الدین‌معدی کرب**[6] واقع دربندپی ازقرار خطاب‌به‌تولیت سیدشرف‌الدین مقرر است شلتوکزاردیوانی‌هفت‌جریب وهفت قفیز فی‌یك‌قران ویکصددینار هشتهزار وچهارصدوهفتاد دینار

۲۵ ــ مزار فیض آثار امامزادهٔ واجب‌التعظیم والتکریم امامزاده**صالح‌بن** امام‌الهمام اما[م] **موسی کاظم** علیه‌التحیة والثناء واقع در **دیودون** که به‌تولیت **شاهمیر** وغیره‌مقرراست به‌موجب خطاب ازبابت شلتوکزار دیوانی دیودون. چهارجریب، نقد پنجهزار ودویست دینار ، برنج دوازده‌رطل

۲۶ ــ مزار کثیرالانوار امامزاده‌واجب‌التعظیم والتکریم امامزاده **عباس** علیه‌التحیة والثناء واقع دربلوك **دشت‌سر** که به‌موجب خطاب بتولیت درویش**مردحاجی** مقرر است .شلتوکزار اربابی‌پنج جریب، دوقران‌ودویست‌دینار (یك‌عباسی)

۲۷ ــ مزار کثیرالانوار امامزاده واجب‌التعظیم‌والتکریم امامزاده **عبدالله کاظم** علیه‌التحیة والثناء واقع در **کلیجان** رستاق که به‌تولیت **درویش یعقوب** مقرر است به‌موجب‌خطاب بیست وپنجقران وچهار عباسی

شلتوکزار اربابی ۲۳ جریب ، بیست ویکقران و صد و هشتادوسه دینار ، تلیوار هفده‌ارش ، سه‌قران وهفده پول (هشت شاهی‌ونیم) چرخ‌فلك ، یك‌قران وهفده پول .

۲۸ ــ مزار کثیرالانوار امامزاده واجب‌التعظیم والتکریم امامزاده **عبدالله‌علی** علیه‌التحیةوالثناء واقع‌در **دشت‌سر** آمل که

بموجب خطاب به‌تولیت **درو[یش]شمس‌الدین** مقرراست .

شلتوکزار اربابی دویست‌جریب ، پنجقران وپانصد دینار

۲۹ ــ مزار کثیرالانوار امامزاده واجب‌التعظیم‌والتکریم امامزاده **علی** علیه‌التحیة‌والثناء واقع در **لهراسب** که‌به‌تولیت **ملاشمس‌الدین** مقرر است ازقرارخطاب از بابت‌مالیهٔ‌مساحت پنج‌جریب زمین شلتوکزار اربابی : پنج‌قران وپانصددینار

۳۰ ــ مزارکثیرالانوارامامزاده واجب‌التعظیم والتکریم امامزاده **عبدالله‌رضا** علیه‌التحیة والثناء واقع در **دشت‌سر** که بموجب خطاب به‌تولیت درویش**خاندار** مقرربوده ،شلتوکزار اربابی دوازده جریب سیزده قران ودویست دینار(یک عباسی)

۳۱ــ مزارکثیرالانوار امامزاده واجب‌التعظیم والتکریم امامزاده**عبدالعظیم** علیه التحیة والثناء واقع در **طهران** که به موجب خطاب به تولیت **مولانا احمد فضلی** مقرراست : پنجهزاروهشتصد وپنجاه وسه دینار وشش پول .

شلتوکزار اربابی هشت‌جریب، تلیوار اربابی هشت‌ارش.

۳۲ــ مزارکثیرالانوار امامزاده واجب‌التعظیم والتکریم امام زاده **عبدالله** علیه التحیة و الثناء که به تولیت سید**زین‌العابدین‌قندزی** مقرراست‌به‌موجب‌تصدیق **شیخ‌الاسلام مازندران** ، تلیوار دوازده ارش دوقران ویکعباسی .

۳۳ــ مزارکثیرالانوار امام‌زاده واجب‌التعظیم والتکریم امام‌زاده **عباس** وامام‌زاده **عبدالله** علیهم التحیة والثناء واقع در **ازوارکله‌من** بلوک **اندرود** که به‌تولیت **میرعبدالعظیم** و **میرعلی اکبر** وغیره مقرراست به موجب خطاب : قیمت نقد پانزده تومان وهشتهزاروهفتصدوسی وپنج دنیار ، جنس ابریشم چهل‌وسه رطل وسه چارک برنج پانزده رطل .

قیمت ازبابت شلتوکزار اربابی چهارجریب ، هشت‌هزار ودویست وپنجاه دینار (هشت‌قران وپنج شاهی) .

۳٤ــ مزارکثیرالانوار امام‌زاده، واجب‌التعظیم والتکریم امام‌زاده **سید علی‌کیا** واقع در **جلال ازرک** که به‌تولیت درویش **لاکس(؟)** مقرراست به‌موجب‌خطاب:

شلتوک زار اربابی شش‌جریب وپنج قفیز ، هفتهزار وصد وپنجاه دینار .

۳۵ــ مزارکثیرالانوار امامزاده واجب‌التعظیم والتکریم امامزاده **عبدالله** علیه التحیة و الثنـاء واقع در **ماه فیروز** محلهٔ **رودپی** که به موجب خطاب به تولیت **مولانا مصطفی رودپی** مقرر است :

شلتوکزار دیوانی‌هشت‌جریب، نقدپنجهزاردودویست دینار، برنج دوازده رطل .

تلیوار اربابی هشت ارش ، یکهـزار وچهارصد وشصت وشش دینار .

۳۶ــ مزارکثیرالانوار امامزاده واجب‌التعظیم والتکریم امامزاده**عبدالله** علیه التحیة‌والثناء درقریه **فری کلامن** بلوک **کیاکلا** که به‌تولیت **سیدمحمدی** مقرراست به‌موجب خطاب ازبابت مالیهٔ مساحت‌یک جریب ونه قفیز زمین دیوانی وشانزده ارش تلیوار اربابی ویک چرخ فلکهٔ اربابی .

نقد هفتهزاروسه دینار ، برنج دویست رطل ودویست درم

۳۷ــ مزارکثیرالانوار امامزاده واجب‌التعظیم والتکریم امامزاده**عبدالله** علیه التحیة والثناء واقع در**قرازت** من بلوک **قراطغان** که به‌موجب خطاب به تولیت **ملاحبیب‌الله امرلی** مقرراست ازبابت‌مالیهٔ بیست‌وپنج جریب زمین‌شلتوک زار اربابی و چهاره ارش تلیوار اربابی پانزده قران وششصد وهفتاد وپنج دینار (سیزده شاهی ونیم) .

۳۸ــ مزارکثیرالانوار امامزاده‌واجب‌التعظیم والتکریم امامزاده **عبدالله** علیه التحیة والثناء واقع در**سیدمحله‌رودپی** به موجب تصدیق **شیخ‌الاسلام مازندران** به تولیت **سیداشرف** مقرر است : شلتوک زار اربابی پانزده جریب ، سیزده هزار و پانصد دینار .

۳۹ــ مزار کثیرالانوار امامزاده **قاسم** واقع در **قـریهٔ کبوترمن** اعمال **کجور** که به تولیت **مولانا محمد رضا** مقرراست به موجب مثال لازم الامتثال : شش‌قران .

٤۰ــ مزارکثیرالانوار امامزاده واجب‌التعظیم والتکریم امـامزاده **علی‌بن موسی‌الکاظم** علیـه التحیة و الثـناء واقـع در **فرح‌آباد** که به تولیت **مولانا مصطفی** مقرراست به‌موجب خطاب ازبابت مـالیهٔ دوازده جریب زمین شلتوک زار دیوانی اندرود :

نقد دوازده قران وسیصد دینار ، برنج سی‌وشش رطل .

٤۱ــ مزارکثیرالانوار امامزاده‌واجب التعظیم والتکریم امامزاده **عبدالله** علیه التحیة والثناء کـه به تولیت **مولانـا محمدتقی ناجی** مقرراست بموجب‌خطاب ازبابت شلتوکزار اربابی چهارجریب ، چهارقران ودوعباسی .

٤۲ــ مزارکثیر الانوار امامزاه واجب التعظیم امامزاده **عبدالجبار** علیه‌الرحمة واقع در بلوک **لیتکوه** که به موجب خطاب بـه تولیت **شیخ علی‌الانصاری** مقرر است : نـه هزار و هفتصد دینار .

۴۳ــ مزارکثیرالانوار امامزاده واجب‌التعظیم والتکریم امامزاده **عبدالله** علیـه التحیة والثناء واقع در بلوک **دشت‌سر** که‌به موجب تصدیق **شیخ الاسلام مازندران** به تولیت **درویش محراب** مقرر است : شلتوک زار اربابی ، پنج جریب، پنج‌قفیز، دوهزار وهفتصد وپنجاه دینار .

۴۴ــ مزارکثیرالانوار امامزاده واجب‌التعظیم والتکریم مامزاده **عبدالله** علیه التحیة و الثناء واقع در **مسکاباد**[۷] که به تولیت **درویش چلبی(؟)** مقرر است : یازده قران .

۴۵ــ مزارکثیرالانوار امامزاده واجب‌التعظیم والتکریم امامزاده **قاسم** علیه التحیة والثنـاء واقع در **عره (؟)** و بلوک **کارکنده** که بموجب‌خطاب به‌تولیت **مولانااحمد** مقرراست: نقد بیست وهفت هزار ودویست وهشتاد وسه دینار ، برنج شصت رطل .

شلتوک زار دیوانی بیست جریب .

تلیوار اربابی هفت ارش .

۴۶ــ مزارکثیرالانوار امامزاده واجب‌التعظیم والتکریم

امامزاده قاسم ابن امام الهمام امام **محمد** تقی علیه التحیة والثناء واقع دربلدهٔ **بارفروش‌ده** که به تولیت مولانا **علی‌تقی** مقرراست به موجب خطاب ، هیجده هزارودویست دینار ، از بابت مالیهٔ ده جریب زمین شلتوك زار اربابی یازده هزار ، از بابت راسته بازار بلدهٔ مذکور یومی بیست دینار ، هفتهزار و دویست دینار .

۴۷ــ مزار کثیرالانوار امامزاده واجب‌التعظیم والتکریم امامزاده **قاسم** ابن امام الهمام امام **موسی الکاظم** علیه التحیة والثناء واقع در **دابوی بزرگ** که به‌تولیت **درویش اسکندر دابویی** مقرر است بـه موجب خطاب : شلتوك زار اربابی سه جریب ، سه قران وسیصد دینار .

۴۸ــ مزار کثیرالانوار امامزاده واجب‌التعظیم والتکریم امامزاده **قاسم** علیه‌التحیة والثناء واقع‌دربلوك **دابوی‌بزرگ** که به تولیت **سیدعبدالله** مقرراست به‌موجب خطاب: شلتوك‌زار اربابی چهار جریب فی یکقران و صد دینار ، چهار قران و چهارصد دینار (دوعباسی) .

۴۹ــ مزار**پادشاه‌هاشم**واقع در**بابلکنار**[8] که به‌تولیت **درویش‌محمد بابلکناری** مقرراست به‌موجب خطاب:

شلتوك زار اربابی : چهارجریب ، دوقران ویك عباسی.

۵۰ــ مزار کثیرالانوار امامزاده واجب‌التعظیم والتکریم امامزاده**هاشم**علیه‌التحیة‌والثناء که به‌موجب‌تصدیق **شیخ الاسلام مازندرانی** به تولیت **درویش حسن‌علی کینخوارانی** مقرر است نقددوتومان‌سه‌هزار وسیصد وسی‌وسه دینار وشش پول برنج چهل وپنج رطل.

شلتوك‌زار دیوانی‌پانزده جریب، نقدنوزده قران‌ودهشاهی

چرخ فلك ابریشم ۱۵۴ سیرودوچارك (نیم‌سیر) دومثقال

تلبوار اربابی ده ارش (عشرارش) یکقران وهفتصد وسی وسه دینار وشش‌پول .

۵۱ــ مزار کثیرالانوار امامزاده واجب‌التعظیم امامزاده **کاوکیای** محترم علیه‌التحیة والثناء واقع‌درقریهٔ **مالك‌جلال ازرك**[9] به موجب خطاب که به‌تولیت **درویش محراب** مقرر است ازبابت مالیهٔ مساحت بیست‌وچهار جریب وهفت قفیززمین شلتوك زار اربابی ومالیهٔ یك چرخ فلك اربابی :

نقد بیست‌وهفتهزارویکصدوچهل دینار، ابریشم یکصدسیر

۵۲ــ مزار کثیرالانوار امامزاده واجب‌التعظیم والتکریم امامزاده **کاظم** علیه التحیة والثناء واقع در **سکدیره اسفیرود شوراب** که به موجب خطاب بـه تولیت **درویش ابراهیم** مقرر است : سه تومان ویکهزار وشش‌صد وشانزده دینار شلتوك زار اربابی ازبابت اسفیرود شوراب ۱۳ جریب ۱۴/۳۰ ریال .

تلبوار اربابی ازبابت‌کلیجان‌رستاق دویست ارش ، نهصدو ده دینارازبابت‌راسته‌بازار ساری‌یومی‌چهل دینار، ۱۴/۴۰ریال

فلکهٔ اربابی ازبابت‌کلیجان رستاق چرخ ، صدو چهارده سیروسه چارك(ودومثقال) .

۵۳- مزار کثیرالانوار سلطان العارفین و قطب السالکین مولانا **مجدالدین مکی** علیه الرحمة واقع در **ساری رودپی** که از قرار تصدیق **شیخ الاسلام الکاء** مزبور به تولیت مولانا **محمدرضا درواری** مقرر است : نقد ۲۲/۲۵۰ ریال برنج ۴۵ رطل .

شلتوک زار ۱۷ جریب .

تلیوار اربابی ۳ ارش .

۵۴- مزارکثیرالانوار امامزاده واجب‌التعظیم والتکریم امامزاده **مؤمن** علیه‌التحیة والثناء به موجب‌تصدیق **شیخ‌الاسلام** مازندران به تولیت**ملاعبدالله** مقرراست ازبابت مالیهٔ مساحت پنج جریب وپنج قفیززمین شلتوکزار اربابی‌واقع در**پنج‌هزار** سه‌هزار وبیست وپنج دینار .

۵۵- مزارکثیرالانوار امامزاده واجب‌التعظیم والتکریم امامزاده **سیدمحمدابن امام موسی کاظم** علیه‌السلام واقع در **مشهدکحورور** که به‌تولیت **سیدمیرزا** مقرراست بموجب خطاب:

نقد چهارتومان وهفتصد وچهل دینار .

دوهزار ابریشم صدو پانزده سیر .

۵۶ – مزارکثیرالانوار امام‌زاده‌واجب‌التعظیم والتکریم سید محمد **دربابار** علیه التحیة والثناء واقع در **فریکنار** که به‌تولیت اولاد **درویش فضل‌الله** و **سیدبهاءالدین** مقرر است از بابت شصت و یك جریب زمین شلتوکزار اربابی وراسته بازار فریکنار وناورو

ناورو پنجهزار (پنجقران) ازبابت راسته بازار فریکنار ۱۴ر۶۰ ریال‌ازبابت شلتوکزارارباب دابوی‌بزرگ ۵۸ جریب ۶۳ر۸۰ ریال شلتوکزار هرازپی ۳ر۳۰ ریال

۵۷ – مزارکثیرالانوار امام‌زاده واجب‌التعظیم‌والتکریم امام‌زاده **سیدمحمد** علیه‌التحیة والثناءواقع‌در**الکای** میانرود که به‌تولیت میراجل مقرر است بموجب خطاب از بابت مالیهٔ سه‌جریب شلتوکزارسه‌جریب،دوقران‌وچهارصد وهفتادوپنجهزار دینار وشش‌پول

۵۸ – مزارکثیرالانوارامام‌زاده واجب‌التعظیم والتکریم امام‌زاده سید **محمد** علیه‌التحیة والثناء واقع در دارالسلطنه **فرح‌آباد** که بتولیت **درویش‌علی** مقرر است ازقرارتصدیق **شیخ الاسلام** الکاء مزبور شلتوکزار دیوانی هشت تومان‌نقد ۱۰ر۴۰ریال برنج بیست‌وچهار رطل

۵۹ – مزارکثیرالانوار امامزادهٔ واجب‌التعظیم والتکریم امام‌زاده **طاهر بن** امام‌الهمام امـام **موسی‌کاظم** علیه‌السلام که‌بموجب‌خطاب‌بتولیت‌مولانا**محمدعلی** ومولانا**شمس‌الدین** مقرر است واقع‌در **بانصر کلا** :

شلتوکزار اربابی هشت‌جریب ، هشت‌قران وچهارعباسی

۶۰ – مزارکثیرالانوار امامزادهٔ واجب‌التعظیم‌والتکریم مزار **هفتادتنان**واقع‌دربابلکنار که‌بتولیت **درویش اسماعیل** مقرر است بموجب خطاب :

شلتوکزار اربـابی دوازده جـریب ، چهارده هزار و شانزده دینار

۶۱ ـ مزار کثیر الانوار امامزاده واجب التعظیم والتکریم امامزاده **یحیی** مشهور به امامزاده سلسله علیه التحیة والثناء واقع درساری که بتولیت شیخ ابراهیم مقرر است بموجب خطاب :

شلتوکزار اربابی ۲۱ جریب نقد ۳۰ر۲۷ ریال برنج ۶۳ رطل

۶۲ ـ مزار کثیر الانوار امامزاده واجب التعظیم امامزاده **یحیی** علیه التحیة والثناء واقع درصد ؟ **ملوک تپه** ؟ که بتولیت **درویش یوسف** مقرر است بموجب خطاب : نقد چهارتومان وسه قران و یکشاهی شلتوکزار دیوانی سی جریب، برنج نود رطل ، تلیوار سی ارش فلکه چرخ

۶۳ ـ مزار کثیر الانوار امامزاده واجب التعظیم والتکریم امامزاده **یحیی** واقع در **بابلکنار** ۱۰ که بموجب تصدیق **شیخ الاسلام** الکاه مزبور به تولیت مولانا **میرحسین** مقرر است از بابت مساحت ده جریب زمین شلتوکزار اربابی : پنجهزار و پانصد دینار (دهشاهی)

۶۴ ـ مزار کثیر الانوار امامزاده واجب التعظیم والتکریم امامزاده **یحیی** علیه التحیة والثناء واقع در اسفیرودشوراب از قرار تصدیق **شیخ الاسلام** الکاه مزبور به تولیت مولانا **محمد یوسف** مقرر است :

بیست هزار وصدوپنجاه دینار (دوتومان وسه شاهی)

شلتوکزار اربابی چهارده جریب تلیوار ۱۰ ارش فلکه اربابی چرخ

۶۵ ـ مزار کثیر الانوار امامزاده واجب التعظیم والتکریم امامزاده **یوسف رضا** علیه التحیة والثناء واقع در **علی آباد** که به تولیت مولانا مرتضی مقرر است بموجب خطاب ازبابت بهره فیروزچاه نقد یازده تومان وهفتهزار وسیصد و پانزده دینار ، شلتوک چهارخروار ، بیست و ششهزار و ششصد و سه دینار شلتوک که داده شده چهارخروار نه تومان وهفتصدوپنجاه و دودینار

۶۶ ـ مزار کثیر الانوار امامزاده واجب التعظیم والتکریم امامزاده **سید نصر بن سید محمد** علیه السلام واقع در **بالادشت علی آباد** که به تولیت **مولانا علی** مقرر است ازبابت مالیه مساحت د جریب چهارقفیز شلتوکزار اربابی : دوهزار وششصدوچهل دینار

۶۷ تکیهٔ **درویش ابراهیم** واقع در بابلکنار که بموجب تصدیق شیخ الاسلام الکاه مزبور به تولیت **درویش خسرو** مقرر است: نه هزار وپنجاه وهشت دینار از بابت شلتوکزار اربابی دوازده جریب

فی‌پانصدوپنجاه‌دینار ، شش‌هزار وششصددینار (شش قران وسه‌عباسی)

ازبابت‌تلیوار اربابی‌دویست‌ارش ،چهارصد وپنجاه‌وهشت دیناروشش پول

ازبابت‌فلکه‌اربابی چرخ‌ابریشم‌صدوچهارده سیر ودوچاریك (سیر) و دومثقال

۶۸ تکیهٔ **درویش رستم** واقع در مشهد گنجورور که به‌تولیت **درویش‌مرتضی** مقرراست بموجب خطاب مستطاب :

یازده‌هزار (یکتومان‌ویکقران)، شلتوك‌زار اربابی‌نه جریب ، نه‌هزار و نهصددینار تلیوار شش‌ارش یکقران‌وصددینار

۶۹ ـ تکیهٔ **درویش ابراهیم** خراط که به‌تولیت **درویش خاندار** مقرراست‌بموجب‌خطاب

نقد هشتهزارو هفتصدو شانزده دینار برنج ۱۸ رطل

شلتوك‌زار دیوار شش‌جریب تلیوار اربابی پنج‌ارش

۷۰ ـ تکیهٔ‌دویش **خانیسار** واقع‌در **الملو ررار-هرازپی** که به تولیت **میرمرتضی** مقرر است بموجب خطاب مستطاب :

شلتوك‌زاردیوارچهارجریب ، نقدپنجهزار و دویست‌دینار (یك‌عباسی) برنج ۱۲ رطل

۷۱ ـ تکیهٔ‌درویش **سهراب** واقع‌درلاریجان که بموجب تصدیق شیخ‌الاسلام‌مازندران به تولیت درویش **حاجی‌احمد** مقرراست :

شلتوك‌زار دیوانی ازبابت لنیکوه دوازده جریب ، نقدپانزده‌قران‌وسه‌عباسی، برنج ۳۶ رطل

۷۲ ـ تکیهٔ **درویش‌علی** واقع دربابل کنار که به‌تولیت **ملاحمزه** مقرراست از قرار نوشتهٔ شیخ‌الاسلام . هشتهزاروسیصدوهشتادو پنج‌دینار :

از بابت بابلکنار سه‌قران‌و نهصد وهشتاد و پنج‌دینار .

ازبابت شلتوك‌زاراربابی‌بندپی چهارجریب فی‌یکقران‌وصددینار ، چهارقران و چهارعباسی .

شلتوك‌زار اربابی چهار جریب فی‌پانصد و پنجاه‌دینار ، دوقران‌و یك عباسی وتلیوار اربابی ارش ، صدوهشتادوپنج‌دینار

۷۳ و ۷۴ ـ تکیه **درویش علاءالدین** وغیره واقع‌دربابلکنار که‌بموجب خطاب‌مستطاب به‌تولیت درویش **عنایت** مقرر است :

تکیهٔ‌درویش **علاءالدین** چهارهزار و هشتصد و شصت و دو دینار

شلتوک‌زار اربابی هشت جریب فی‌پانصد و پنجاه دینار، چهارهزار و چهارصددینار (دوعباسی)

تلبوار پنج‌ارش ، چهارصدوشصت و دودینار

تکیهٔ‌درویش **کمال‌الدین** ازبابت‌شلتوک‌زار اربابی :

سه‌جریب ، یکقران وششصدوپنجاه‌دینار

۷۵ و ۷۶ ـ تکیهٔ **سیدعلاءالدین** و غیره که به‌تولیت‌جماعت‌مزبوره مقرراست بموجب خطاب :

تکیهٔ **سیدعلاءالدین** به‌تولیت درویش داود از بابت مالیهٔ‌دوجریب‌زمین واقع‌درباوك بابلکنار یك‌جریب یکقران‌و صددینار

تکیهٔ **درویش احمد** به تولیت‌درویش‌صادق یك جریب یکقران‌وصددینار

۷۷ ـ تکیهٔ **درویش قلندر** واقع‌در کیاکلا که به‌تولیت**درویش اسفندیار** مقرر(است)ازقرار خطاب

نقد هشتهزارو هفتصدو شانزده دینار برنج ۱۸ رطل

شلتوک‌زار دیوانی شش‌جریب تلبواراربابی پنج‌ارش

۷۸ تا ۸۰ ـ تکیهٔ **درویش کیومرث** و غیره تکایا که به تولیت درویش جعفر مقرر است بموجب خطاب مستطاب‌ازبابت‌مساحت۱۵ جریب زمین‌شلتوک‌زاراربابی‌ودوارش تلبواراربابی ۱۱ :

تکیهٔ **درویش کیومرث** : شش جریب فی‌پانصدوپنجاه وسه‌قران و سیصد دینار

تکیهٔ‌درویش شمس‌فولاد : سه‌جریب‌فی‌پانصد وپنجاه‌دینار، یکقران‌و ششصدوپنجاه دینار

تکیهٔ درویش علی وفادار : شلتوک‌زار شش جریب هفتهزاروسیصددینار ، تلبواراربابی صد و هشتادوپنج دینار

۸۱ـ تکیهٔ **درویش محمودشاه** واقع‌در مسکاباداز قرارخطاب مستطاب به تولیت**درویش اسمعیل** مقرر است

نقد سه‌تومان و یکعباسی برنج۳۰ رطل ، ابریشم صدوچهارده‌سیرو دوچاریك سیر

ازبابت **کینخواران** : شلتوک‌زار دیوانی شش‌جریب نقدسیزده قران

ابریشم ۱۰ فلکه صدوچهارسیرو دوچاریك (سیر)

از بابت **مشکاباد** : شلتوکزار اربابی ۱۲ جریب ، سیزده‌قران وسیصددینار

تلبوار اربابی ۱۲ ارش ، دوقران ودویست دینار (یك‌عباسی)

از بابت **راسته‌بازار** یکقران‌وهشتصددینار (نه‌عباسی)

۸۲ ـ تکیهٔ **درویش محمد واقع** در **علی آباد** که به‌تولیت مولانا **اسداله** مقرراست بموجب تصدیق **شیخ‌الاسلام مازندارن** (شلتوکزار)اربابی هشت‌جریب ، هشتهزار وهشتصددینار

۸۳ـ تکیهٔ **درویش محمود** مردواقع‌در **کینخواران** که‌به‌موجب خطاب مستطاب‌بنویسند که به‌تولیت **درویش رضاو ملا خلیل** ولدان **درویش‌علی** مقرر است : نقد دوازده‌هزار و چهارصددینار (۱۲ قران و دوعباسی) شلتوکزار دیوانی‌هشت‌جریب برنج۱۴رطل‌فلکه ......

---

۱ ـ دراسناد نیاك (ص۱۰۹ و۱۶۷) از آن یاد شده‌ودر آن‌آمده که متولی این مزار در ع ار ۱۱۱۰ میرمحمد زمان حسینی و سیدکاوس لاریجانی بوده‌است

۲ ـ اسناد نیاك ص۱۰۵

۳ ـ دراسنادنیاك(ص۹۹) ، دوهزار وسیصد دینار

۴ـدراسنادنیاك (ص ۹۹) ازامامزاده‌مسجد کنج افروزومستمری ۳۰۶۶دینارآن‌یادشده است .

۵ ـاسنادنیاك (ص۱۰۵)، دربالاتیجن

۶ ـ اسناد نیاك (ص۹۷) ، بـاتولیت سید فرج‌و میر محمد هاشم در رجب ۱۱۱۰ با مستمری ۸۴۷۰ دینـاربا تولیت‌میرمحمد زمان

۷ـ اسناد نیاك (ص ۱۰۵ و۱۱۳) باتولیت ملادرویش محمد در۱۱۰۶ بامستمری۱۳۰۰دینار .

۸ـ اسناد نیاك (ص ۹۷)، ۲۳۰۰ دینار .

۹ـ اسناد نیاك (ص ۱۰۵)

۱۰ ـ اسنادنیاك (ص ۱۱۳) ، بـاتولیت ملازین‌العابدین پس درویش شمس‌الدین در ع ۲ـ ۱۰۸۷ بامستمری ۵۵۰۰ دینار

۱۱ـص۱۱۳ اسنادنیاك، باتولیت‌میرزاخان پسرمیرزاعبدالله درصفر ۱۰۸۶